

Kamer
van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1986-1987

25 MAART 1987

WETSONTWERP

tot wijziging van artikel 16 van de wet
van 12 april 1965 betreffende het vervoer
van gasachtige produkten en andere
door middel van leidingen

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het steeds verder doorgedreven gebruik van mechanische werktuigen door de ondernemingen van werken heeft gevoelig het beschadigingsrisico vergroot voor vervoerinstallaties van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen, vooral dat deze meestal ondergronds aangelegd en derhalve onzichtbaar zijn. Dergelijke beschadigingen zijn niet enkel de oorzaak van erge storingen in het vervoer van deze produkten, die soms zware sociaal-economische gevolgen medebrengen voor de verbruikers, maar zij kunnen zelfs de openbare veiligheid bedreigen.

Thans vindt men de enige bepaling die deze installaties tegen ongevallen beschermt in artikel 11 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen, waarin bepaald wordt dat «de gedeeltelijke bezetting van het openbaar of privaat domein (...)» vormt een wettelijke erfdienvaarbaarheid van openbaar nut, die elke daad verbiedt welke de gasvervoerinstallaties of de exploitatie ervan kan schaden».

Overwegend dat het principe vervat in dit artikel, alsook de meer algemene economie van de wet van 12 april 1965, namelijk niet enkel het vervoer van het gas te verzekeren, maar het ook te beveiligen, de Koning machtigden om de uitvoeringsmaatregelen te treffen die er vanzelfsprekend uit voortvloeien, heeft de Regering een ontwerp van koninklijk besluit opgesteld «waarbij veiligheidsmaatregelen opgelegd worden die door de bouwheren en de aannemers dienen gevuld te worden vooraleer werken worden aangevat en gedurende de uitvoering ervan, met het oog op de bescherming van vervoerinstallaties van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen».

De Raad van State oordeelde echter dat dit ontwerp van koninklijk besluit de wet van 12 april 1965 niet als wettelijke grondslag mocht inroepen, aangezien deze uitsluitend betrekking heeft op de rechten en verplichtingen van de personen die wensen installaties dienend voor deze

Chambre
des Représentants

SESSION 1986-1987

25 MARS 1987

PROJET DE LOI

modifiant l'article 16
de la loi du 12 avril 1965
relative au transport de produits gazeux
et autres par canalisations

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

La mécanisation croissante des entreprises de travaux a considérablement augmenté les risques de dégradations aux installations de transport de produits gazeux et autres par canalisations, d'autant plus que celles-ci sont généralement souterraines et donc invisibles. Ces dégradations provoquent non seulement de graves perturbations dans le transport desdits produits, entraînant parfois de lourdes conséquences socio-économiques pour les usagers, mais elles sont également susceptibles de porter atteinte à la sécurité publique.

Actuellement, la seule disposition protégeant les installations contre ces accidents se trouve dans l'article 11 de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations qui stipule que «l'occupation partielle du domaine public ou privé (...)» est constitutive d'une servitude légale d'utilité publique interdisant tout acte de nature à nuire aux installations de transport de gaz ou à leur exploitation».

Considérant que le principe de cet article ainsi que l'économie plus générale de la loi du 12 avril 1965, qui est d'assurer, outre le transport du gaz, la sauvegarde de celui-ci, habilitaient le Roi à prendre les mesures d'exécution qui en dérivent naturellement, le Gouvernement élabora un projet d'arrêté royal «imposant des mesures de sécurité à suivre par les maîtres de l'ouvrage et les entrepreneurs avant d'entamer les travaux et pendant leur exécution, en vue de protéger les installations de transport de produits gazeux et autres par canalisations».

Le Conseil d'Etat estima cependant que cet arrêté royal ne pouvait invoquer comme fondement légal la loi du 12 avril 1965, étant donné que celle-ci concerne uniquement les droits et obligations des personnes qui désirent construire ou exploiter des installations destinées

vervoertak op te richten en uit te baten, alsook op de rechten en verplichtingen van de eigenaars van de gronden waarin of waarop deze installaties worden opgericht. Welnu, de verplichtingen die dit koninklijk besluit wou opleggen waren meestal toepasselijk op andere personen dan de uitbaters van deze installaties en de eigenaars op wiens gronden de wet een erfdiestbaarheid heeft gelegd ten bate van deze installaties.

De artikels 16 en 17 van de wet van 12 april 1965 die betrekking hebben op de uitvoering ervan bevatten inderdaad geen enkele bepaling waarbij aan de Koning uitdrukkelijk de macht wordt verleend om veiligheidsmaatregelen op te leggen aan andere personen dan aan de titularissen van een vervoer vergunning of -toelating. Nochtans schept het artikel 11 van deze wet waarbij «iedere daad verboden wordt die kan schaden aan gasvervoerinstallaties» een verplichting van zich te onthouden toepasselijk op iedere persoon die, ten eender welke titel, gebruik maakt van het deel van het openbaar of privaat domein reeds bezet door en vervoerinstallatie.

In acht genomen het groeiende aantal beschadigingen van dergelijke installaties ware het derhalve wenselijk dat de Koning de taak zou toegewezen worden om de uitvoeringsmaatregelen te treffen die nodig zijn om deze wettelijke verplichting na te leven. Dergelijke maatregelen bestaan reeds op gebied van gasdistributie en elektrische energie, waar zij het ongevalrisico verminderd hebben.

Daarom, Dames en Heren, acht de Regering het gepast om aan uwe goedkeuring een wetsontwerp voor te leggen, waarbij artikel 16, 1ste lid van de wet van 12 april 1965 wordt aangevuld, teneinde de Koning te machtigen de voorschriften vast te leggen die moeten in acht genomen worden wanneer werken worden opgevat en uitgevoerd op het deel van het openbaar of privaat domein reeds bezet door een vervoerinstallatie door middel van leidingen.

Deze voorschriften dienen voor de bouwheer en zijn aannemer de verplichting tot raadpleging te bevatten, en voor de betrokken titularis van de vervoer vergunning of -toelating de verplichting tot informatie, waardoor de vervoerinstallatie, in wiens nabijheid werken worden uitgevoerd, beter zal kunnen gelocaliseerd worden.

De Minister van Economische Zaken,

Ph. MAYSTADT

De Staatssecretaris voor Energie,

F. AERTS

à ces types de transport, ainsi que les droits et obligations des propriétaires des terrains dans lesquels ou sur lesquels ces installations sont construites. Or les obligations qu'en-tendant imposer ce projet d'arrêté s'appliquaient en ordre principal à d'autres personnes que les exploitants de ces installations et les propriétaires sur les terrains desquels la loi a établi une servitude au profit desdites installations.

Les articles 16 et 17 de la loi du 12 avril 1965 relatifs à son exécution ne contiennent en effet aucune disposition conférant de manière expresse au Roi le pouvoir d'imposer des mesures de sécurité à d'autres personnes que les titulaires d'une concession ou d'une permission de transport. Toutefois, l'article 11 de cette loi «interdisant tout acte de nature à nuire aux installations de transport de gaz» crée une obligation de ne pas faire qui s'applique à toute personne qui utilise, quel que soit son titre, la partie du domaine public ou privé occupée par une installation de transport.

Il serait dès lors souhaitable, vu le nombre croissant de dégradations affectant ces types d'installations, de confier au Roi la charge de prendre des mesures d'exécution nécessaires au respect de cette obligation légale. De telles mesures existent déjà dans les secteurs de la distribution du gaz et de l'énergie électrique où elles ont permis d'y réduire le risque d'accident.

C'est pourquoi, Mesdames, Messieurs, le Gouvernement estime opportun de soumettre à votre approbation un projet de loi complétant l'article 16, alinéa 1er, de la loi du 12 avril 1965 en vue d'habiliter le Roi à déterminer les prescriptions qui devront être observées lorsque des travaux sont conçus et exécutés sur la partie du domaine public ou privé occupée par une installation de transport par canalisations.

Ces prescriptions devront comporter, pour le maître de l'ouvrage et son entrepreneur, une obligation de consultation et, pour le titulaire concerné de la concession ou de la permission de transport, une obligation d'information, qui permettront de mieux localiser l'installation de transport à proximité de laquelle les travaux sont entrepris.

Le Ministre des Affaires Economiques,

Ph. MAYSTADT

Le Secrétaire d'Etat à l'Energie,

F. AERTS

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 22 juli 1986 door de Minister van Economische Zaken en door de Staatssecretaris voor Energie verzocht hun van advies te dienen over een ontwerp van wet «tot wijziging van artikel 16 van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen», heeft op 18 september 1986 het volgend advies gegeven:

I. Het ontwerp strekt tot aanvulling van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, inzonderheid van artikel 16 waarin aan de Koning de bevoegdheid is toegekend om, ter uitvoering van de wet, een aantal in de wet nader omschreven voorschriften vast te stellen. De aanvulling strekt met name ertoe de Koning bevoegd te maken tot het vaststellen van «de voorschriften die moeten worden in acht genomen bij de opvatting en uitvoering van werken in de nabijheid van vervoerinstallaties door middel van leidingen».

Uit de memorie van toelichting blijkt dat de beoogde voorschriften bestemd zijn voor eenieder die werken uitvoert of beoogt uit te voeren waarbij de veiligheid van leidingen voor gasachtige en andere in de wet bedoelde producten in het gedrang kan komen.

Omdat de wet van 12 april 1965 in essentie enkel de rechten en verplichtingen betreft van de bouwers en exploitanten van die leidingen en van de eigenaars van de erbij betrokken gronden, lijkt het verkeerslijker, om elke twijfel omtrent het mogelijke toepassingsgebied van de beoogde uitvoeringsmaatregelen weg te nemen, het enig artikel van het ontwerp te redigeren als volgt:

«*Enig artikel.* — Artikel 16, eerste lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige producten en andere door middel van leidingen, wordt aangevuld met de volgende bepaling:

«8º de voorschriften die moeten worden in acht genomen door eenieder die, in de nabijheid van vervoerinstallaties door middel van leidingen, werken uitvoert, doet uitvoeren of beoogt uit te voeren».

II. Zorgvuldigheidshalve mag worden opgemerkt dat, overeenkomstig het bepaalde in artikel 6, § 1, VII, tweede lid, d, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, het regelen van het transport van energieproducten tot de uitsluitende bevoegdheid van de nationale overheid is blijven behoren. Regels omtrent de beveiliging van energievervoerinstallaties vallen kennelijk binnen die bevoegdheid.

De kamer was samengesteld uit:

De heer H. Coremans, kamervoorzitter,
J. Vermeire, Mevr. S. Vanderhaegen, staatsraden,
De heren G. Schrans en S. Fredericq, assessoren van de afdeling
wetgeving,
Mevrouw M. Benard, griffier,

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van Mevr. S. Vanderhaegen.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. J. De Koster-Mannens, eerste auditeur.

De Griffier,

M. BENARD

De Voorzitter,

H. COREMANS

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires économiques et par le Secrétaire d'Etat à l'Energie, le 22 juillet 1986, d'une demande d'avis sur un projet de loi «modifiant l'article 16 de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations», a donné le 18 septembre 1986 l'avis suivant:

I. Le projet a pour objet de compléter la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations, notamment l'article 16, qui habilite le Roi à établir, en exécution de la loi, certaines prescriptions que celle-ci spécifie. L'ajout vise plus particulièrement à attribuer au Roi le pouvoir d'édicter «les prescriptions à observer lors de la conception et de l'exécution de travaux à proximité des installations de transport par canalisations».

Il ressort de l'exposé des motifs que les prescriptions visées s'adressent à quiconque effectue ou envisage d'effectuer des travaux qui peuvent mettre en péril la sécurité des canalisations destinées aux produits gazeux ou autres dont il est question dans la loi.

Comme, dans son essence, la loi du 12 avril 1965 concerne uniquement les droits et obligations des constructeurs et exploitants de ces canalisations ainsi que les droits et obligations des propriétaires des terrains en cause, il paraît préférable, pour qu'il n'y ait aucun doute sur le champ d'application possible des mesures d'exécution visées, de rédiger l'article unique du projet en ces termes:

«*Article unique* — L'article 16, alinéa 1er, de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations est complété par la disposition suivante:

«8º les prescriptions à observer par quiconque exécute, fait exécuter ou envisage d'exécuter des travaux à proximité d'installations de transport par canalisations».

II. Par souci de précision, il convient d'observer que, conformément à l'article 6, § 1er, VII, alinéa 2, d, de la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles, la réglementation du transport de produits énergétiques est demeurée de la compétence exclusive de l'autorité nationale. Les règles relatives à la protection des installations de transport d'énergie entrent manifestement dans cette compétence.

La chambre était composée de:

Monsieur H. Coremans, président de chambre,
J. Vermeire, Mme S. Vanderhaegen, conseillers d'Etat,
Messieurs G. Schrans et S. Fredericq, assesseurs de la section de
législation,
Madame M. Benard, greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de Mme S. Vanderhaegen.

Le rapport a été présenté par Mme J. De Koster-Mannens, premier auditeur.

Le Greffier,

M. BENARD

Le Président,

H. COREMANS

WETSONTWERP

BOUDEWIJN

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, ONZE GROET

Op de voordracht van Onze Minister van Economische Zaken en van Onze Staatssecretaris voor Energie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze Minister van Economische Zaken en Onze Staatssecretaris voor Energie zijn gelast in Onze naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt:

Enig artikel

Artikel 16, eerste lid, van de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen, wordt aangevuld met de volgende bepaling:

« 8^e de voorschriften die moeten worden in acht genomen door eenieder die, in de nabijheid van vervoerinstallaties door middel van leidingen, werken uitvoert, doet uitvoeren of beoogt uit te voeren ».

Gegeven te Brussel, 6 maart 1987.

BOUDEWIJN

VAN KONINGSWEGE :

De Minister van Economische Zaken,

Ph. MAYSTADT

De Staatssecretaris voor Energie,

F. AERTS

PROJET DE LOI

BAUDOUIN

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires économiques et de Notre Secrétaire d'Etat à l'Energie,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÈTONS :

Notre Ministre des Affaires économiques et Notre Secrétaire d'Etat à l'Energie sont chargés de présenter, en Notre Nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

Article unique

L'article 16, alinéa 1er, de la loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations est complété par la disposition suivante :

« 8e les prescriptions à observer par quiconque exécute, fait exécuter ou envisage d'exécuter des travaux à proximité d'installations de transport par canalisations ».

Donné à Bruxelles, le 6 mars 1987.

BAUDOUIN

PAR LE ROI:

Le Ministre des Affaires économiques,

Ph. MAYSTADT

Le Secrétaire d'Etat à l'Energie,

F. AERTS